

"Stajerc" izhaja vsaki petek, datiran z dnevom naslednje nedelje.

Naročnina velja za Avstro-Ogrsko: za celo leto 3 krone, za pol in del leta razmerno; za Nemčijo stane za celo leto 5 kron, za Ameriko pa 6 kron; za drugo inozemstvo se računi naročnino z oziroma na visokost poštine. Naročnino je platič naprej. Posamezne številke se prodajajo po 6 vin.

Uredništvo in upravništvo se nahajata v Ptaju, gledališko po slojje štev. 8.

Somišljeniki!

V nedeljo, 10. marca 1907 točno ob 4. uri popoldne v kazini v Mariboru

shod naše stranke.

Dnevni red:

1. Kakšno naložo ima napredno gibanje?
2. Razno.

Shod je namenjen za mesto Maribor, za okraj Maribor desno obrežje in za okraj Maribor levo obrežje.

Pristop imajo le povabljeni. Kdor bi bil rad navzoč in je naš somišljenik, naj nam to pred shodom naznani.

Shod je velikega pomena. Treba torej, da se ga vsakdo, ki je povabljen, tudi udeleži.

Strankarsko vodstvo.

V vroči borbi...

Brez boja ni zmage!

Volilni boj se je vnel torej na celi črti. Listi so vsi polni volilnih člankov, po deželi se prirejajo shodi, pridige in misijoni, — vsakdo govor o volitvah... Ali nekaj je, kar mora pametni človek iz vsega tega vročega boja takoj izprevideti. Gotova resnica je, da se napadajo prvaški klerikalci in prvaški liberalci prav surov, prav "po prvašku". Gotova resnica, da si plijevo v obraz in da se pušujejo, kakor znajo to le hribovski fantalini, kadar jim žganje možane razgreje. Prepričani smo, da bi klerikalni farizeji celjskega Spindlerja že davno zastrupili, ko bi se kazni ne bali. In ravno tako prepričani smo, da bi Spindlerjevi pristaši klerikalci na zlici vroče vode požrli, ko bi to šlo. Ali ďudež je to dase najdejo ti hudi nasprotniki v trenutku, ko se gre proti naši stranki. Postopači v tržaškem mestu se stepajo vsak hip, ali v trenutku, ko pride stražnik, so postopači že prijeti in lažejo eden za drugega...

V naših krajih je bil "Stajerc" pač edini stražnik. Mi naprednjaki smo stali na straži, kadar so hoteli prvaški advokatje ljudstvu z lepimi besedami kožo čez usesa potegniti! Mi naprednjaki smo stražili, kadar so hoteli napraviti mlečzobi kapljan iz božje hiše smrdljivo kočo umazane politike! Mi naprednjaki smo iztrgali farizejem larfo raz lice, smo jih pokazali v njih nagoti, smo odpirali ljudstvu oči in smo želi zato skupno sovraščo vseh teh farizejev. In zdaj se družijo naši nasprotniki v hipu, ko nastopimo mi! Ali naj navedemo dokaze? Prvaški klerikalci in liberalci pašujejo z ednakimi izrazi nemško šolo. Klerikalci in liberalci so peljali boj proti ptujski sparkasi, — edini so se, edini, kadar se gre zatajiti prvaškega tata ali sleparja, edini, kadar je treba pokriti prvaškega lopova s plasčem "ljubezni", edini kadar treba obdržati ljudstvo v neumnosti!

V tem znamenju se bije letosnja državnozborska volilna borba. Babilonski stolp je po-

Stajerc

Slava Tebi, ki si nas kmete ljubil!

Kmečki stan, srečen stan!

Štev. 10.

V Ptaju v nedeljo dne 10. marca 1907.

VIII. letnik.

stala prvaška politika, ali kadar se gre proti naši misli skupnega dela z Nemci, takrat so si gospodje v hipu — braci.

Gre se jim pač le za osebni dobiček. Kadar ne tečejo kmetski denarji bogato v njih žepe, takrat kričijo: vera je v nevarnosti! Kadar hoče ljudstvo košček pravice, takrat tulijo: „Mi smo Slovenci!“ in „Lepa naša domovina“...

Lepa, krasna naša štajersko-koroška domovina! Ali še lepa, še krásnejša bi bila brez sovrašča, brez narodnostne gonje! In zato stopamo danes kot svaritelji pred tebe, knezoškof lavantinski, dr. Michael Napotnik in ti kličemo: Ne dovoli, da bi tvoji služabniki omadeževali sveto cerkev, katero ljubiti nas ti kot božji namestnik oči! Ne dovoli, da bi širili najnevarnejše sovraščo tisti, ki bi imeli pridigovati ljubezen! Ne dopusti, da vlivajo tvoji katehetje strap v duše nedolžne dece! „In hoc signo vinces“, — v tem znamenju zmagamo — namreč v znamenju bratstva in ljubezni!

Tako stopamo mi naprednjaki v vročo volilno borbo. Obsodite nas, ako smo obsodbe vredni! Vemo, da boste pljuvali na nas, ali — iz ljudstva smo zrasli, med ljudstvom živimo in za ljudstvo delamo! „In hoc signo vinces“, — v tem znamenju hočemo zmagati!

* * *

Kdo je volilec? Vsak avstrijski državljan, ki je bil rojen pred 19. svečanom 1. 1883, ki ni kaznovan zaradi zločina in vsled tega izključen ter ki je bival v občini vsaj od 19. svečana 1. 1906.

Kako se voli? Vsak volilec mora osebno svoj glas oddati. S pooblastilom se ne voli. Vsaka občina voli zase. Razpis volitev se mora v vsaki občini s plakati naznaniti.

Kdaj in kako se reklamira? Župan vsake občine sestavi „volilni imenik“ ali „volilno listo“, v kateri so vsi volilci določene občine vpisani. Ta „volilni imenik“ je razložen 14 dni v vsaki občini. Vsak volilec naj gre pogledati, je li je tudi zapisan. Ako ne, potem reklamira, to se pravi, zahteva vpisanje. Reklamira lahko ustmeno v občinskem uradu na zapisnik, ali pa pismeno. Reklamaciji se priloži delavska ali poselsko knjižico ali krstni odnosno domovinski list. Koleka (štampel) ni treba na reklamacijo.

Kaj je volilna komisija? Volilna komisija obsegata 5 članov za občine pod 1000 prebivalcev. 2 člana komisije imenuje občinski odbor, eden je komisar, ki imenuje še 2 člana iz sredine volilcev. Treba se pobrigati, da pride tudi naša stranka do zastopstva.

Naprednjaki, na delo!

Politični pregled.

Štajerski deželní zbor. 1. marca so prišli 3 predlogi v volilnih zadevah na dnevni red. Posl. Robič je govoril najprvo o svojem predlogu, po katerem naj bi se spremeniла pravica za deželní zbor; predlog zahteva, da ima volilno pravico vsak 24 letni državljan, ki biva že 1 leto v občini (kakor v državní zbor). Ta predlog se je izročil odseku, obstoječem iz 15. článov — Kmetski poslanec Rokitansky je utemel-

Dopisi dobrodošli in se sprejemajo zastonj, ali kopopise se ne vrača. Uredniški zaključek je vsak torek zvečer.

Za oznanila uredništvo mi odgovorno. Cena oznanil (inserator) je za celo stran K 64, za $\frac{1}{2}$ strani K 32, za $\frac{1}{4}$ strani K 16, za $\frac{1}{8}$ strani K 8, za $\frac{1}{16}$ strani K 4, za $\frac{1}{32}$ strani K 2, za $\frac{1}{64}$ strani K 1 — Pri večkratnem oznanilu se cena primerno zniža.

ljeval potem svoj predlog glede volilne dolžnosti. Tudi ta predlog se je izročil odseku.

Potem je je govoril socialist Resel o predlogu, po katerem naj bi se volilna pravica v toliko spremenila, da se odstrani mandate veleposestnikov. Tudi ta predlog se je izročil odseku. — Dr. Jurtela je predlagal, naj se vrše meje le popoldne. Posl. Brandl je stavil vprašanje na namestnika glede sprememb počitniškega reda in šolskega začetka. Pravi da so današnje razmere glede počitnic naravnost neznosne. Počitnice od 15. julija do 15. septembra so primerne itd. — Posl. Brandl je nadalje predlagal, naj se zagotovi požarnim brambam gotove priboljške, n. pr. prostost poštnine itd. — Seja 2. marca: Posl. Robič in dr. Schacherl sta zahtevala, da se uvrsti ljudske šole 3. krajevga razreda v 2. razred, kar bi bilo učiteljem v korist. Predlog se je izročil odseku. — Nadalje se je izročilo posebnemu odseku predlog posl. Schweigerja glede ureditve zimske viničarske šole in podnega vinograda za okraja Eibiswald in Arnfels.

Pols. Rokitansky je utemeljeval svoj predlog glede ureditve podučnega trsnega nasada v okraju Arnfels. Govornik se je oziral zlasti na grozno izseljevanje štajerskih kmetov in je zahteval gospodarsko pomoč. Predlog se je odstopil odseku. — Nadalje se je utemeljeval posl. Rokitansky svoj predlog glede uresničenja postave za varstvo planin. Povdralj je, da se nakupuje na Štajerskem kmetska posestva v lovske namene. Več kot 80% kmetskih posestev v Zg. Štajerski se je spremnilo v zadnjih letih v lovišča. L. 1904 se je prodalo 2.311 hektarjev ljudem, ki niso kmetje. To je nevarno za obstoj zdrave kmetije in zato je priporočal, naj se odstopi njegov predlog odseku. Sprejetlo!

Isti dan so predložili tudi klerikalci predlog, po katerem naj bi se volilni red za dež. zbor spremeni.

Posl. Stiger pa je podal velevažni predlog, naj se vpelje na Štajerskem nasade tobaka.

O tem predlogu govorimo še pozneje. Seja 4. marca: Posl. Stieg je predlagal podporo posestnikov v Ščavnici in Deutsch Landsbergu, ki so trpeli vsled toč; predlog se je izročil odseku. Potem je zbornica odklonila predlog dr. Jurtela, naj bi se vršile seje le popoldne.

Seja 5. marca: Posl. Rokitansky je predlagal, naj se ureniči postavo, ki obvaruje poljedeljsko kulturo pred neopravičenim gozdarstvom.

Predlog se je zopet odseku izročil. Istotako slični predlog poslanca Hagenhoferja. Potem je nastopal prvaški poslanec dr. Janković. Da bi takoj dokazal, kakšni bajaci so prvaški poslaneci, pričel je svoj govor slovensko.

Však pametni človek mora razumeti, da se ne more v 5 jezikih razpravljati. Ali pravki hočejo vedno le pokazati, da so hujščaki.

Seja 6. marca: Predlog posl. Stiega glede podpore občinjarjev v Boču; predlog se je izročil odseku. Potem je prišel klerikalni predlog za spremembo volilne pravice na razpravo.

Prišlo je do hudi prask med socialisti in klerikalci. Predlog se je izročil odseku.

Cesar je potrdil sklep koroškega deželnega zборa glede nadaljnega dviganja deželnih naklad. S tem stopi 15. sušča tudi postava o privatnem vinu v veljavo.